

JOSEP CARNER

EL COR QUIET

Jana Corbinos Mañosa

2n Batxillerat

Literatura Catalana

INS La Ferreria / Curs 2018 - 2019

EL COR QUIET

El cor quiet és un poemari dividit en cinc seccions anomenades: les nits, els arbres, les estampes, les adreces i l'assenyament.

La secció de Les nits està composta per deu poemes anomenats: Nocturn, Proximitat de la Mort, Nit de Sant Joan, Cau a la mar l'estel més bell, Perdut en mon jardí, corrandes d'una pluja a la nit, el somni del destriament, A Jesús, A mig son i El beat supervivent.

En aquesta secció es tracten temes com la inquietud i interrogació metafísica i religiosa, la presència de la mort, la follia, el camí cap a la salvació, l'assenyament, la maduresa i sobretot, la nit com a espai de misteri.

Són alguns dels primers poemes de Josep Carner i té molta relació amb el que ell pensava durant les nits d'insomni mentre tothom dormia.

La segona secció és la dels arbres formada per uns altres deu poemes, són: Els nostres pins, Els ametllers de Sarrià, Els pollancs de França, Fruïterar florit, Cada cosa en son lloc, Les flors de l'aubercoquer, Cadascú té el seu estil, El presseguer amagadís, Senyals de Març, L'eucaliptus de Quarto dei Mille, Presseguer florit i Els cocoter de Macuto.

El tema principal de tots aquests poemes és la descripció i humanització de la natura; l'arbre com a exemple humà

Representen la vida i la humanitat que veiem transcórrer i transformar-se en els canvis dins els cicles de les estacions de l'any.

El món dels arbres és per a Carner un mirall del nostre, amb la mateixa complexitat i la mateixa varietat, perquè la natura es manifesta amb caràcters i actituds tan diverses com les que presents el gènere humà.

La tercera secció té per nom Les estampes, és la secció amb més poemes del llibre. En aquesta part del poemari Josep Carner ens exposa diferents paisatges i records, alguns de festes religioses com el Nadal o la Quaresma. I es veu clarament l'evolució de les estacions de l'any.

La penúltima secció és Les adreces, és la més curta. Tots els poemes van adreçats, dirigits a situacions o circumstàncies que ell va creure necessari deixar plasmats. Els noms d'aquests són: La naixença d'un noi, A un nin que morí, En una diada onomàstica, En unes noces, A una núvia, A unes glicines penjant damunt la casa d'uns nuvis i De Maria Antònia Salvà.

Per últim, L'assenyament, tracta sobre l'actitud madura davant la vida i l'adquisició del seny i la conformitat. Els poemes que la formen són: Interval, Una casa tancada, En companyia, Les fulles de L'Abril, Poema de la Contrarietat, Cançó de la Mudança, Cançó de la quarantena, L'home que fa giravoltar l'espasa, Temença, Santa Paciència i El castell de l'Oblit.

Els comentaris dels poemes estan ordenats pel mateix ordre que les seccions, és a dir, he realitzat l'anàlisi del poema "Cau a la mar l'estel més bell" de la secció *Les nits*, seguidament trobarem el poema "Els nostres pins" que està dins de la secció dels arbres. El tercer poema és el de la secció de les estampes anomenat Venus. A *Adreces*, el poema comentat ha estat "A una núvia". Per últim "El castell de l'Oblit" de *l'assenyament*.

CAU A LA MAR L'ESTEL MÉS BELL

I

Ta llum, **oh** estel, desesperada clama
en mig del cel a penes esblaimat,
floc neguitós de flama,
vessant-te i recollint-te d'un plegat.
Quan, vívida sageta,
ton **suïcida vol** serà finit?
Jo em sento mig poruc en ma cambreta
de veure amb quina fúria et peixes d'infinít.

A
B
a
B
c
D
C
D

II

Tu que en ma pau vingueres a sobtar-me,
oh neguiteig ardent!
Ets averany d'alarma?
Sents que trontolla el món **o** el firmament?
Ets precursor dels dies d'esperança
que cerques pels fondals un cel inconegut,
o el primer fugitiu, desalenant-se,
d'un exèrcit vençut?
Únic rebel en tot el cel, medites
l'alta amarguesa d'un destí preclar
o bé és que horripilat et precipites
al capdavall del mar?
Ah, malcontent de nostres hores mortes!
Què et proposes de fer dins nou país?
Quin equívoc present és el que portes,
pau a l'infern o angoixa al paradís?

III

Mes ta joia i ta pau no pots haver-les
enlloc, **oh** el més gosat dels **vianants!**
Ni als avencs de la mar on són les perles
ni al cim de l'aire, **ple de diamants.**
Nit blava on ja s'aixeca un nuvolet tot bru,
solixent violeta,
mar que ressona al vent que se la'n du,
cel gran o terra estreta,
no et capirà ningú.
Fereix-te, doncs, sageta
de tu, només de tu.

- Antítesi/Paradoxa
- Personificació
- Polisíndeton
- Èmfasi
- Anàfora
- Metàfora

Cau a la mar l'estel més bell és un poema on la flama d'un estel interromp la pau del parlant, que es pregunta sobre el sentit d'aquest vol suïcida que el pertorba i sobre la manera com s'acabarà.

Aquesta obra consta de tres parts. La primera, la més curta, formada per vuit versos, la segona per setze i l'última per onze.

A la primera part fa ús de la segona persona per dirigir-se a l'estel. Fa referència a la seva llum que es lamenta desesperadament en un cel que no s'acaba de tenyir de blanc, ja que, la seva llum no té prou força. Ara es refereix a l'estel com un foc, és a dir, una petita porció de matèria, en aquest cas, de foc, que salta enfora i de seguida torna enrere (com les espurnes del foc). Li pregunta que si quan la sageta sigui intensa i brillant, el seu vol suïcida haurà acabat. Per últim, el parlant que es troba a la seva habitació, sent por de veure l'estel caure amb fúria cap a l'infinit.

A la segona part, la més llarga, acusa l'estel d'interrompre la seva pau amb la seva arribada. Li pregunta si és l'avís d'alguna cosa que passarà al món. També li crea curiositat saber si ve per alguna cosa bona o si és més per una situació dolenta.

És l'únic estel que es veu que es mou al cel i li pregunta si és que medita la noble amargor d'un destí il·lustre o bé si horroritzat es precipita al capdavall del mar. Apareix el jo poètic, el parlant vol saber què fa l'estel aquí, si ve a portar pau a l'infern o angoixa al paradís.

L'última part comença dient-li a l'estel que no pot tenir l'alegria i la pau enlloc, és el més atrevit dels que van i vénen com l'estel. No ho trobarà ni al fons del mar ni al cim de la muntanya.

Ara ens parla del cel, que després de la posta s'hi alça un nuvolet fosc, la primera claror del dia, que en comptes de ser groga o vermella, és violeta. El mar que ressona al vent s'emporta el núvol i ningú entendre l'estel, ni la nit, ni l'alba, ni el mar, etc.

Acaba dient-li que es fereixi a ella mateixa únicament.

La mètrica és irregular, ja que es compon de versos decasíl·labs, hexasíl·labs, aquesta estructura s'anomena silva. Els versos alexandrins també apareixen, aquest, és compost per dos hemistiquis, de sis síl·labes, separats per una cesura.

Alterna versos d'art major i d'art menor. També alterna la rima femenina i masculina.

Per últim, quant a la mètrica cal dir que utilitza una rima encreuada com podem veure en qualsevol part del poema (ex. Primera part: ABaBcDCD).

Veiem l'ús d'interjeccions com: "Oh" o "Ah", per donar èmfasi al poema. Per crear simetria dins el poema, l'autor utilitza a la segona i tercera part l'anàfora. (Part II. Línia 3 i 5 "Ets". Part III. Línia 3 i 4 "Ni").

Utilitza el recurs anomenat polisíndeton per donar més força a l'expressió, per exemple:

Ets precursor dels dies d'esperança que cerques pels fondals un cel inconegut, o el primer fugitiu, desalenant-se, d'un exèrcit vençut?

Per finalitzar, a l'últim vers de la segona part podem veure una paradoxa entre pau a l'infern i angoixa al paradís.

ELS NOSTRES PINS

I

Salut, oh pi de terra eixuta, a
l·ligam, damunt la nostra ruta, a
d'un aspre món i un cel serè! b
Oh cos vermell, oh barba hirsuta!, a
Dura és ta rel, com nostra fe. b

Salut, oh pi de la carena, c
dolç monument de l'horitzó; d
salut, marina visió, d
Oh pi menut de nostra arena; c

pi venerable a les ermites, e
entre una font i un vell pedrís; f
pi de malastre que t'excites e
tort, esglaiat sobre un abís; f

pi que ets conhort per a les passes, f
en un pendís travessar; f
pi que en el sot t'estiregasses f
per heure el sol, com un xiprer; f

pi casolà vora una eixida f
que sents el cant dels reguerols, f
pi dins la selva atapeïda, f
alta cucanya d'esquirols; f

pi esbofirat, que no tens lleure f
de pentinar ton front altiu; f
pi sospirant, cenyit de l' heura; f
i tu, el sortós, que puguis heure f
al peu la font, a dalt un niu! f

II

Amic suau, d'aspres cabells! f
com savi antic dones consells, f
i, sumptuós com un califa, f
et fas tot l'any una catifa f
de tos mateixos pèls vermells. f

salut, oh pi de la terra eixuta, f
oh llaç, damunt la nostra ruta, f
d'un aspre món i un cel serè, f
oh cos vermell, oh barba hirsuta, f
fort, encirat com una fe! f

- Anàfora
- Antítesi
- Comparació
- Èmfasi
- Metàfora

Els nostres pins és un poema que el tema principal és la humanització dels pins. Dins d'això tracta la perseverança i coratge, a més a més, descriu un paisatge propi de Catalunya, ja que, el pi és molt comú en aquesta terra.

La seva composició es basa en dues parts. La primera consta de sis estrofes, la primera i l'última d'aquesta part estan compostes per cinc versos mentre que la segona, tercera, quarta i cinquena en tenen quatre.

La segona part la formen dues estrofes de cinc versos cada una.

A la primera estrofa el poeta parla amb un pi que està en terra seca, que està per sobre de nosaltres, en les muntanyes. El descriu, parlant del color del seu tronc, és vermell i el seu brancatge és fort i punxegut, ja que les seves fulles són d'agulla vermella i la compara amb els pèls de la barba.

Les següents estrofes, de la segona a la sisena exposa dos pins, sempre en contrari, per exemple, a la segona parla de dos pins que estan en llocs oposats, un està en alta muntanya i que es veu des de l'horitzó ressaltant per sobre de l'horitzó; l'altre està en la costa. Un altre exemple seria la quarta estrofa on el primer pi té les branques molt llargues i fa ombra al camí i l'altre neix sota l'ombra i intenta buscar la llum del sol. A la cinquena podem veure aquesta contrarietat també, ja que un està al costat d'una casa situada a prop d'un riu i l'altre pi està tot envoltat d'altres arbres. A l'última estrofa de la primera part, el primer pi lluita contra el vent per demostrar la seva força. L'altre és més tranquil i es conforma escoltant la font i els ocells dels nius que té en les seves branques.

A la segona part torna a parlar del pi en general, dient que tenen molts anys, que són antics i els compara amb un cap suprem de l'Islam (califa) i durant tot l'any fan una catifa amb les seves fulles vermelles, caigudes pel vent i pel pas del temps.

Obre i tanca el poema amb la mateixa estrofa.

L'autor personifica els pins i parla amb ells descrivint-los segons la seva situació geogràfica, com podem veure a la segona estrofa, un està dalt d'una muntanya i l'altre a la costa. O a la cinquena, un al costat d'una casa a prop d'un riu i l'altre en un bosc envoltat d'arbres.

Per a fer les descripcions utilitza comparacions amb altres arbres, persones, etc. Per exemple, a la línia cinc, compara el tronc de l'arbre amb la fe, dient que el seu cos és tan fort com la fe de la gent. A la línia disset compara al pi amb un xiprer i a la segona part, en trobem als versos dos i tres de la primera estrofa, al segon el compara amb un vell savi i al tercer amb un califa que és un cap suprem de l'Islam.

El recurs més marcat és quan l'autor utilitza antítesis per comparar dues classes de pins. Això ho trobem a les estrofes dos, tres quatre i cinc. A més, utilitza aquest recurs al primer vers de la segona part, on exposa les paraules suau i aspre, són clarament antònims.

També veiem l'ús de l'anàfora amb les paraules salut i pi que es repeteixen varies vegades durant tot el poema. I també podem observar la repetició de la primera estrofa sencera a l'última.

Utilitza la interjecció Oh per donar èmfasi al poema.

Quant a la mètrica, tots els versos de totes les estrofes contenen vuit síl·labes, és a dir, són octasíl·labs. Les estrofes varien entre encreuada (ex. Estrofa 3) i encadenada (ex. Estrofa 4). I alterna la rima masculina i la rima femenina.

VENUS

És el cel com una seda,
és la mar com un mirall.

Venus va per la pineda
a la cala, rost avall.

Vol lliurar-se l'encisera
d'encalçaments i aldarulls
d'home, déu o bèstia fera,
tots encesos de sos ulls.

I damunt l'arena fina
—ni l'ocell l'ha mai petjat—
Venus corre la cortina
de sa invisibilitat.

El primer llagost ja bota,
l'ametller floreix al vent
i la mar es ratlla tota
de petits camins d'argent.

I l'arena esmicolada
per cent anys de temporal
es va fent blanca i rosada
sota el cos de la immortal.

I un ull d'or encara brilla
tafaner, de l'ona al mig,
i brunzeix dins la conquilla,
sempre inútil, el desig.

- Metàfora
- Comparació
- Polisíndeton/Anàfora
- Personificació

Venus és un poema on s'introdueix la primavera i la deessa Venus, deessa de l'amor, la bellesa i la fertilitat, baixa a una cala quan el sol tènue del capvespre encara és present.

És un poema que consta de sis estrofes amb quatre versos cadascun. És a dir, sis quartets.

Les tres primeres estrofes ens representen la primera estampa. Comença explicant que veu el cel com una seda i el mar com un mirall, seguidament introdueix a la deessa Venus caminant per la pineda dirigint-se cap a la cala. La deessa vol alliberar-se dels comentaris i les mirades que rep dels homes, les bèsties o déus. I corrent per la sorra que ningú mai ha trepitjat, desapareix.

A la quarta estrofa ens indica que la primavera arriba, ja que el primer llagost, un insecte, salta. L'ametller floreix i la mar i al mar es veuen petites ratlles que el vent dibuixa a l'aigua.

A la cinquena estrofa ens parla de la sorra de la platja, feta miques per tots els anys que té va agafant tonalitat blanca i rosada, on Venus s'hi ha ajagut.

Per últim veiem la presència del sol que encara no s'ha post, surt a fer el tafaner sobre el mar i fa una remor confusa dins d'una closca calcària. A la pintura de Botticelli, la deessa, que és la divinització del desig, es dreça damunt d'una conquilla, d'una petxina.

Té una mètrica regular, ja que tots els versos són de set síl·labes, és a dir, versos heptasíl·labs. A més té una rima consonant i alterna entre masculina i femenina. La rima de tot el poema és encadenada.

Podem observar que utilitza una metàfora per a referir-se al sol (Línia 21-22: "I un ull d'or encara brilla tafaner").

La personificació està present quan parla de la deessa, ja que li dóna una forma humana, també passa amb el sol que li adjudica l'adjectiu tafaner.

Per últim trobem encabellaments en totes les estrofes (Ex. Línia 3-4, 5-6, 11-12)

A UNA NÚVIA

Prest —la caiguda
del dia és breu—
la porta encesa
et dirà adéu,

a
b
a
b

quan la muntanya
s'hagi adormit
i amb passes lentes
pugi la nit.

Goig i tristesa
et darà un bes
i esgarrifança
un llum encès,

}

i al cel, encara,
girant-te un poc
veuràs una última
ploma de foc.

Però la fina
rojo minvant
ni és tan sagrada
ni dura tant

com el dolcíssim
esclat vermell
que ha d'arborar-te
fins al cabell

ans que el nou dia
s'aixequi ardit,
rosa exquisida
d'aqueixa nit.

- Antítesi
- El·lipsi
- Metàfora
- Personificació
- Polisíndeton

Aquest poema és dirigit a una núvia verge, el dia de les noces, abans que es consumi el matrimoni. És una reflexió sobre el moment de la vida, en aquest cas, el casament.

Aquesta obra està composta per set estrofes de quatre versos cadascuna.

A la primera estrofa ens mostra que queda poc perquè acabi el dia i l'últim raig de sol l'acomia.

A la segona el que vol dir és que el sol es pondrà per darrere la muntanya i es farà totalment de nit.

A la tercera estrofa, veiem un contrast de sentiments, ja que guanya la condició de casada però sent tristesa per la condició de verge que perd.

A la quarta ens fa veure que si s'hi fixa i es gira encara veurà una mica el sol abans que es faci de nit.

A la cinquena segueix a la quarta, ja que la llum roja del sol cada vegada és més lleu i no dura per sempre.

A la sisena el dolç color roig de l'alba ha d'encendre, despertar a la núvia fins al cabell.

I per últim, el nou dia comença per fi i s'aixeca valent i animós després de tota aquella nit.

És un poema curt i fàcil d'entendre. Té molta musicalitat, ja que són versos curts, de 4 síl·labes cadascun, és a dir, versos tetrasíl·labs. La musicalitat es produeix als versos parells. Això és perquè té una mètrica encreuada. Alterna la rima masculina i la femenina i és una rima consonant.

Quant a recursos retòrics podem trobar uns quants.

Hi trobem dues metàfores. La primera la trobem al tercer vers, "la porta encesa" que fa referència a un raig de sol. La segona al vers setze, "ploma de foc" que és l'equivalent a posta de sol.

Troblem la repetició de la conjunció ni per donar més força als versos; "ni és tan sagrada ni dura tant".

Podem observar diverses personificacions com: s'hagi adormit (la muntanya), et dirà adéu (l'últim raig de sol) o et darà un bes, en aquest cas també hi ha una el·lipsi just abans de la personificació.

Per últim, es veu clarament una antítesi entre el goig de casar-se i la tristesa de perdre la condició de verge.

EL CASTELL DE L'OBLIT

Vora la mar hi ha el castell de l'Oblit:

jo hi vaig vogant en una nit serena

i cau el doll d'aquesta lluna plena

damunt sos dracs i lleons de granit.

No hi ha un nom al portal, ni un ca contrit

que reti de sos ulls la humida ofrena.

El gran portal vers una nit ens mena:

sorda, abismal, petrificada nit.

És, però, de bell grat que vers la rada
angular vaig vogant. L'aura és calmada.

I em diu de sobte alguna estranya veu:

—Només sent un batec d'eixes estàtues,
qui tot dret, sense anells ni plomes fàtues,
puja amb l'ombra gegant de son menyspreu.

- Metàfora
- Asíndeton
- Personificació
- Hipèrbaton

En aquest poema, l'oblit és personificat, té un castell envoltat de somni i de misteri. El parlant el visita de nit, arribant-hi en la barca del somni.

L'estructura d'aquest poema s'anomena sonet, és a dir, dos quartets (dues estrofes amb versos tetrasíl·labs) i dos tercets (dues estrofes amb versos trisíl·labs).

A la primera estrofa ens situa el parlant remant durant una nit serena, al costat hi ha un castell, el castell de l'Oblit. Es veu reflectida la llum de la lluna damunt els dracs i lleons de granit que formen part del castell.

A la segona, no hi ha nom al portal ni cap gos penedit que entregui com a ofrena les seves llàgrimes. El gran portal ens porta cap a una nit sorda, abismal i petrificada.

A la tercera estrofa diu que va voluntàriament remant cap a la badia apta per a arrecerar-hi la nau. En el moment, la brisa és suau i de sobte veu una cosa estranya.

L'última estrofa comença en relació a la tercera, només sent el batec d'unes estàtues que sense anells ni plomes presumptuoses creix.

Segueix una mètrica encadenada en el cas dels dos quartets. Als tercets sembla encadenada perquè és EEF però no continua. L'últim vers del poema rima amb l'últim vers de la tercera estrofa. Així quedaria l'estructura dels tercets: EEF, GGF.

Quant a la mètrica, els versos estan formats per deu síl·labes cadascun, és a dir, decasíl·labs. La rima d'aquest poema és consonant i alterna d'acord amb la seva estructura (encadenada) la rima masculina i femenina, començant per la masculina en el cas dels quartets. En el cas dels tercets els dos primers versos són femenins i l'últim, masculí.

A la part de recursos literaris, trobem en abundància la personificació, per exemple; el batec de les estàtues o la nit sorda.

També podem veure un hipèrbaton: "de bell grat que vers la rada angular vaig vogant". Hi ha una alteració sintàctica. Si no hi fos, seria: vaig vogant vers la rada angular de bell grat. Podem observar la falta de conjuncions al final de la segona estrofa.

I per últim, una metàfora a la línia sis; "la humida ofrena". El que realment significa són unes simples llàgrimes.

Valoració personal

Josep carner va ser un home amb molts sentiments i experiències a explicar i ho va fer a través de la poesia. Alguns dels seus poemes són molt més difícils que d'altres però tots i cadascun d'ells transmet al lector el que ell volia plasmar.

L'anàlisi i comentari d'un poema pot ser molt divertit si en saps, en el meu cas, estic aprenent, encara així hi ha hagut moments on he gaudit fent aquest treball i sobretot si eren més fàcils o havien estat més treballats a classe.